

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Cílený Program podpory zaměstnanosti „Antivirus“

březen a duben 2020

Obsah

I. Obecná ustanovení	1
II. Podmínky Programu Antivirus	3
Režim A: Nucené omezení provozu a karanténa	5
Režim B: Související hospodářské potíže	6
Tabulkové shrnutí režimů A a B	7
III. Administrace Programu Antivirus	8
IV. Harmonogram čerpání	11
V. Finanční dopady	11

I. Obecná ustanovení

---

(1) **Současný stav a cíl**

Smyslem cíleného Programu podpory zaměstnanosti Antivirus (dále jen „Program Antivirus“) je zmírnění negativních dopadů celosvětového šíření onemocnění COVID-19 způsobeného virem SARS-CoV-19 (dále jen „COVID-19“) **na zaměstnanost v České republice**. Vývoj šíření onemocnění COVID-19 ve světě a po 1. březnu 2020 i v České republice může vyvolat závažné hospodářské problémy s negativním dopadem na míru zaměstnanosti.

K zamezení šíření nákazy COVID-19 přistupuje Česká republika, zejména orgány ochrany veřejného zdraví a vláda, k přijímání karanténních opatření, mimořádných opatření a krizových opatření v souladu zejména se zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“) a zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále jen „krizový zákon“), ve znění pozdějších předpisů. K obdobným opatřením přistupují celosvětově i další státy.

Usnesením vlády č. 194 ze dne 12. března 2020 vláda České republiky v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky **nouzový stav**.

(2) **Očekávaný pokles ekonomiky i zaměstnanosti**

Dne 11. března 2020 označila Světová zdravotnická organizace situaci kolem šíření nákazy COVID-19 za pandemii. Opatření vlády České republiky k zastavení šíření nákazy ovlivní v 1. polovině letošního roku významně velkou část ekonomiky.

Řada podniků byla nařízením vlády přinucena zavřít svůj provoz. Dalším se výrazně propadly příjmy. Tyto podniky by bez pomoci vlády byly nuceny propouštět. To by mělo obrovské nejenom krátkodobé, ale i dlouhodobé dopady na ekonomiku a příjmy státního rozpočtu. Pro rok 2020 Ministerstvo financí již nyní odhaduje **pokles reálného HDP o 5,1 %**. Bez reakce vlády však může být tento dopad daleko vyšší a může se přelít i do následujících let, zvláště z důvodů možného zvýšení nezaměstnanosti.

V případě, že by vláda nepřipravila opatření pro krátkodobou ochranu zaměstnanců a zaměstnavatelů, lze předpokládat, že by dopady na uzavření některých podniků, omezení výroby, dočasné snížení exportu a problémy v dodávkách měly stejný dlouhodobý dopad jako krize v roce 2008 a 2009. Při této krizi došlo ke zvýšení nezaměstnanosti **až o 5 procentních bodů**. Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) přitom odhaduje přímé náklady zvýšení nezaměstnanosti **o každé 1 procento na přibližně 1,7 mld. Kč**. Tyto náklady tvoří propad příjmů státu z odvodů a přímých daní a zvýšení výdajů na pojistné i nepojistné sociální dávky.

Dopady na zaměstnanost lze výrazně snížit včasnou pomocí států. Ta se přitom musí soustředit na snížení mzdových nákladů zaměstnavatelů. Mzdové náklady totiž tvoří tak významnou část podnikových nákladů, že odpustit pouze jednu jejich část, povinné odvody pojistného, není dostačující pro udržení zaměstnanosti. Stát proto musí zaměstnavatelům přispět na celkové náklady práce a předejít tak masovému propouštění. To je podstatou Programu Antivirus.

(3) **Překážky v práci**

Přijímaná ochranná opatření státu mají negativní dopad na zaměstnavatele, neboť vyvolávají překážky v práci omezující činnost zaměstnavatele. Zaměstnavatel je v takovýchto případech povinen postupovat v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“) a ve stanovených případech poskytovat zaměstnancům **po dobu trvání takovýchto překážek v práci náhradu mzdy**. Tím vznikají zaměstnavateli náklady nekompenzované jeho činností. Zároveň nejsou takovéto překážky v práci objektivně zaviněny

zaměstnavatelem, ale způsobeny zásahy státní správy, resp. vyšší mocí. Vzniklé hospodářské ztráty mohou vést k zániku pracovních míst a negativně ovlivnit trh práce a zaměstnanost v České republice.

(4) **Vznik cíleného Programu Antivirus**

Na základě ustanovení § 120 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOZ“) může vláda České republiky schválit cílený Program Antivirus k řešení zaměstnanosti celostátního charakteru.

Cíleným Programem Antivirus se rozumí podle § 120 odst. 2 ZOZ soubor opatření zaměřených ke zvýšení možnosti fyzických osob nebo jejich skupin uplatnit se na trhu práce. U zaměstnanců zaměstnavatelů postižených šířením nákazy COVID-19 a souvisejícími opatřeními dochází ke zvýšení rizika ztráty zaměstnání v důsledku zastavení či omezení činnosti zaměstnavatele. **Program Antivirus tedy preventivně přispěje ke zlepšení postavení těchto osob na trhu práce prostřednictvím podpory udržení stávajícího zaměstnání.**

(5) **Princip fungování Programu Antivirus**

Podstatou Programu Antivirus je částečná kompenzace celkových mzdových nákladů v podobě **náhrad mezd** náležejících zaměstnancům za dobu překážek v práci vyvolaných karanténou, mimořádnými opatřeními, krizovými opatřeními souvisejícími se šířením nákazy COVID-19 jak v České republice, tak v zahraničí a doprovodnými hospodářskými problémy zaměstnavatelů. Prostřednictvím Programu Antivirus bude postiženým zaměstnavatelům vyplácen finanční příspěvek. **Program Antivirus je určen všem zaměstnavatelům, jejichž mzdové prostředky nejsou kryty veřejnými rozpočty.** Tímto je vyloučeno poskytnutí příspěvku na náhradu platu.

Mzdové náklady, které zaměstnavateli budou Programem Antivirus refundovány, vznikají za dobu, kdy není pro zaměstnavatele konána práce. Po tuto dobu je zaměstnancům poskytována snížená náhrada mzdy v souladu se ZP. **V takovéto situaci vzniká škoda jak zaměstnanci, tak zaměstnavateli.** Zájemem zaměstnavatele i zaměstnance je tedy vyvarovat se situaci, kdy je nutné do Programu vstoupit, čímž se minimalizuje prostor pro úmyslnou manipulaci.

(6) **Cílová skupina Programu Antivirus**

Týká se všech zaměstnavatelů v mzdové sféře, kde alespoň jeden ze zaměstnanců v pracovním poměru spadá do podmínek režimu A nebo B Programu Antivirus. Potenciálně může Program Antivirus pomoci před ztrátou zaměstnání **až cca 3,1 milionu zaměstnanců**. Pomoc na udržení ekonomické aktivity může směřovat **až k cca 280 tisícům zaměstnavatelů**.

(7) **Délka trvání Programu Antivirus**

Období uznatelnosti nákladů v rámci Programu Antivirus je předběžně stanoveno do **30. dubna 2020 včetně** s možností případného prodloužení. MPSV předpokládá prodloužení tohoto období dle současného vývoje nákazy COVID-19 **i na květen 2020**. Z Programu Antivirus lze hradit příspěvek na náhradu uznatelných nákladů zaměstnavatelů vzniklých **po datu 12. 3. 2020 včetně (vyhlášení nouzového stavu)**. Prodloužení Programu Antivirus je podmíněno schválením vládou České republiky.

II. Podmínky Programu Antivirus

---

(8) Způsob poskytování pomoci

Zaměstnavatelům, jejichž činnost bude ohrožena (zastavena) v důsledku šíření nákazy bude **poskytován příspěvek na částečnou úhradu náhrad mezd**, které budou zaměstnancům náležet z důvodu vybraných zákonných překážek v práci vzniklých v důsledku nákazy COVID-19 a mimořádných opatření orgánů ochrany veřejného zdraví a krizových usnesení vlády zejména dle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOVZ“) a zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů vydaných v důsledku této nákazy. Vzhledem k současné epidemiologické situaci a rozsahu krizových či mimořádných opatření přijímaných jak v České republice, tak v zahraničí, a s ohledem na závažnost hospodářských dopadů vyplývajících z významného omezení ekonomické činnosti, je žádoucí kompenzovat zaměstnavatelům vznik všech typů překážek v práci, které vznikají v příčinné souvislosti s nákazou COVID-19. Zároveň je potřebné k zajištění minimalizace hospodářských ztrát zajistit poskytnutí podpory **v co nejkratším časovém úseku při co nejnížší administrativní zátěži zaměstnavatelů i státní správy**.

(9) Realizátor Programu Antivirus

Realizátorem Programu Antivirus je **Úřad práce České republiky** (dále jen „ÚP ČR“). Veškeré možné potřebné úkony mezi zaměstnavatelem a ÚP ČR budou realizovány dálkovým způsobem v digitální podobě.

(10) Dodržování Zákoníku práce

Příspěvek bude poskytovat ÚP ČR, **výše a doba poskytování bude závislá na důvodu vzniku překážky v práci** (režim A a B níže), **a době trvání Programu Antivirus**. U jednoho zaměstnavatele může dojít ke kombinaci případů, nicméně zaměstnavatel **je vždy povinen postupovat v souladu se Zákoníkem práce**, zaměstnavatel na vyúčtování/ žádosti uvede ÚP ČR, v jakém režimu překážky v práci se zaměstnanec nachází. ÚP ČR nepřísluší provádět kontrolu v oblasti dodržování zákoníku práce, v procesu posuzování žádosti proto nebude ze strany ÚP ČR posuzován soulad vzniku překážky v práci z důvodu stanovenými ZP. ÚP ČR bude úzce spolupracovat v rámci kontrolní činnosti se Státním úřadem inspekce práce (dále jen „SUIP“), který bude kontrolovat dodržování ZP.

(11) Udržitelnost pracovních míst

Příspěvek se poskytuje výhradně na zaměstnance, kteří jsou v době, kdy zaměstnavatel podává vyúčtování stále jeho zaměstnanci a **nebyla jim ke dni podání tohoto vyúčtování dána výpověď, ani nejsou ve výpovědní době**, s výjimkou výpovědi dle § 52 písm. g) a h) ZP.

(12) Agentury práce

Je-li zaměstnavatel agenturou práce podle § 14 odst. 3 písm. b) ZOZ, musel pracovní poměr zaměstnance, na nějž bude příspěvek poskytován, být sjednán přede dnem vyhlášení nouzového stavu dne 12. března 2020 a trvat po celou dobu trvání Programu Antivirus.

(13) Právní základ poskytování příspěvku

Příspěvek bude poskytován **na základě dohody o poskytnutí příspěvku** uzavřené mezi zaměstnavatelem a ÚP ČR. Dohoda bude dále zpřesňovat důvody a podmínky poskytnutí příspěvku. Výše příspěvku poskytovaného dle Programu Antivirus na jednoho zaměstnance měsíčně se v jednotlivých režimech liší. Dohoda bude uzavřena na základě předložení písemné

žádosti zaměstnavatele, přičemž ze strany ÚP ČR bude dohoda uzavřena se všemi žadateli splňujícími podmínky.

(14) Schválení Programu Antivirus vládou

V případě schválení Programu Antivirus vládou ČR náleží zaměstnavateli příspěvek v těch níže uvedených režimech, jejichž realizaci vláda ČR uloží členu vlády ČR (aktivní režimy) a poskytnutí příspěvku má příčinnou souvislost s nákazou COVID-19, resp. s opatřeními přijímanými k zamezení jejího šíření a souvisejícími hospodářskými problémy. Zahájení realizace jednotlivých režimů Programu Antivirus ukládá vláda ČR členu vlády svým usnesením.

(15) Oprávnění žadatelé

Podporu z Programu Antivirus mohou získat všichni zaměstnavatelé ve mzdové sféře, u kterých alespoň jeden ze zaměstnanců v pracovním poměru, který je účasten nemocenského a důchodového pojištění podle českých právních předpisů, spadá do podmínek režimu A nebo B Programu Antivirus.

(16) Uznatelné výdaje

Příspěvek je vyplácen zaměstnavateli jako kompenzace **za vyplacenou zákonnou náhradu mzdy** konkrétních zaměstnanců náležející zaměstnanci při překážce v práci, a to včetně řádně odvedené odpovídající částky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění (dále též „odvody“), které **zaměstnavatel za sebe a zaměstnance odvedl** z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance. Týká se pouze zaměstnanců **v pracovním poměru**, kteří jsou účastni nemocenského a důchodového pojištění dle českých právních předpisů.

(17) Povinnost vyplatit mzdy a odvést povinné odvody

Příspěvek se poskytuje pouze v případě, že zaměstnavatel skutečně vyplatil zaměstnancům mzdy, respektive náhrady mezd, a řádně z nich odvedl povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění a na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti **za zaměstnance a za zaměstnavatele**.

(18) Míra podpory

Míra podpory na jednoho zaměstnance **je odvozena od aktuální průměrné mzdy v národním hospodářství** včetně odvodů¹ a činí:

Režim A: 80 % z uznatelných výdajů, **max. však 39 000,- Kč na jednoho zaměstnance**².

Režim B: 60 % z uznatelných výdajů, **max. však 29 000,- Kč na jednoho zaměstnance**³.

¹ Částka 48 400,- Kč odpovídá zaokrouhleným **celkovým mzdovým nákladům** na zaměstnance s průměrnou hrubou mzdou. Průměrná hrubá mzda ve 4. čtvrtletí roku 2019 dle Českého statistického úřadu činila 36 144 Kč. Jedná se tedy o výpočet $36\,144 \times 1,34 = 48\,400$.

² Maximální výše příspěvku **39 000,-** odpovídá situaci, kdy zaměstnavatel zaměstnanci poskytne náhradu mzdy ve výši 100 % jeho průměrného výdělku, přičemž příspěvek UP v souladu s Programem Antivirus kompenzuje 80 % vynaložených výdajů, včetně odvodů ($36\,144 \times 1,34 \times 1 \times 0,8 = 38\,746$, zaokrouhleno na celé tisíce).

³ Maximální výše příspěvku **29 000,-** odpovídá situaci, kdy zaměstnavatel zaměstnanci poskytne náhradu mzdy ve výši 100 % jeho průměrného výdělku, přičemž příspěvek UP v souladu s programem Antivirus kompenzuje 60 % vynaložených výdajů, včetně odvodů ($36\,144 \times 1,34 \times 1 \times 0,6 = 29\,060$ Kč, zaokrouhleno na celé tisíce).

(19) Kontrola oprávněnosti čerpání

V průběhu realizace Programu Antivirus i po jeho skončení bude kladen důraz na kontrolní činnost. Dodržení pracovněprávních předpisů a podmínek pro vyplacení příspěvku bude podléhat plošným kontrolám ze strany příslušných úřadů. Poskytnutí příspěvku je rovněž vázáno povinností zaměstnavatele vyplatit zaměstnancům příslušné náhrady mzdy i odvedení zákonných odvodů.

(20) Sankce

Úmyslné zneužití příspěvku může být klasifikováno jako trestný čin a bude řešeno příslušnými orgány činnými v trestním řízení.

Porušení podmínek písemné dohody je důvodem k vrácení příspěvku a může být předáno finančnímu úřadu pro podezření na porušení rozpočtové kázně.

Porušení pracovněprávních předpisů v souvislosti s poskytováním příspěvku může být předmětem kontroly a následně sankcionováno ze strany Státního úřadu inspekce práce.

Režim A: Nucené omezení provozu a karanténa

Tento režim se vztahuje na případy uzavření či omezení provozu v důsledku krizových opatření nebo mimořádných opatření vydaných vládou, Ministerstva zdravotnictví (dále „MZ“) nebo krajské hygienické stanice, a na případy, kdy zaměstnanec nemohl vykonávat práci z důvodu nařízení karantény dle příslušných právních předpisů. Konkrétní režimy jsou dále blíže popsány v tabulkovém shrnutí (Tabulka č. 1).

(21) Podmínky poskytování příspěvku v režimu A

Příspěvek náleží zaměstnavateli na náhradu mzdy každého zaměstnance, u kterého nastane některá z následujících situací:

- a) **Nařízení karantény zaměstnancům.** Zaměstnavatel zároveň vyplácí zaměstnancům náhradu mzdy dle § 192 ZP.
- b) **Nemožnost přidělovat práci zaměstnancům v souvislosti s vydáním krizových usnesení vlády ČR a mimořádných opatření orgánů ochrany veřejného zdraví** včetně příslušných orgánů v zahraničí. Zaměstnavateli je na základě usnesení vlády o přijetí krizových opatření nebo na základě mimořádných opatření orgánů ochrany veřejného zdraví, v souvislosti s výskytem nákazy COVID-19, nařízeno uzavření či omezení provozu. Zaměstnancům je vyplácena náhrada mzdy podle § 208 ZP - jiné překážky v práci na straně zaměstnavatele.

Zejména se jedná o krizová opatření přijatá na základě usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020 Vyhlášení nouzového stavu a mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví. Příkladně se jedná o mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 10. 3. 2020, č. j.: MZDR 10666/2020-1/MIN/KAN, č. j. MZDR 10676/2020-1/MIN/KAN, ze dne 18. 3. 2020 č. j. MZDR 12296/2020-2/MIN/KAN, ze dne 23. 3. 2020 č. j. MZDR 12746/2020-1/MIN/KAN, ze dne 25. 3. 2020 č.j. 13285/2020-1/MIN/KAN, ze dne 30. 3. 2020, č. j. MZDR 12745/2020-4/MIN/KAN, ze dne 30. 3. 2020, č. j. MZDR 13361/2020-2/MIN/KAN a krizová opatření na základě usnesení vlády ze dne 12. 3. 2020 č. 199, usnesení vlády ze dne 12. 3. 2020 č. 201, usnesení vlády ze dne 13. 3. 2020 č. 208, usnesení vlády ze dne 14. 3. 2020 č. 211, usnesení vlády ze dne 15. 3. 2020 č. 214, usnesení vlády ze dne 15. 3. 2020 č. 215, usnesení vlády ze dne 16. 3. 2020 č. 238, usnesení vlády ze dne 16. 3. 2020 č. 239, usnesení vlády ze dne 16. 3. 2020 č. 241, usnesení vlády ze dne 18. 3. 2020 č. 252, usnesení vlády ze dne 19. 3. 2020 č. 264, usnesení vlády ze dne 23. 3. 2020 č. 279, usnesení vlády ze dne 23. 3. 2020 č. 280,

usnesení vlády ze dne 26. 3. 2020 č. 309, usnesení vlády ze dne 30. 3. 2020 č. 348, a usnesení přímo navazující.

(22) Výše příspěvku v režimu A

Příspěvek je vyplácen zaměstnavateli jako kompenzace za zákonnou náhradu mzdy konkrétních zaměstnanců náležející zaměstnanci při překážce v práci ve výši odpovídající **80 %** vyplacené náhrady mzdy, včetně odvodů. Maximální měsíční výše příspěvku na jednoho zaměstnance je odvozena od aktuální průměrné mzdy v národním hospodářství a činí **39 000,- Kč**.

Režim B: Související hospodářské potíže

Tento režim se vztahuje na případy překážek v práci na straně zaměstnavatele vzniklých v důsledku souvisejících hospodářských potíží vyvolaných COVID-19. Konkrétní režimy jsou dále blíže popsány v tabulkovém shrnutí (Tabulka č. 1).

(23) Podmínky poskytování příspěvku v režimu B

Existují překážky v práci na straně zaměstnavatele dle části osmé, hlavy III ZP. Současná epidemiologická situace a související mimořádná opatření, krizová opatření a další související opatření směřující k ochraně zaměstnanců i obyvatelstva vytvářejí řadu situací, při nichž zaměstnavatel nemůže zaměstnanci přidělit práci. Jedná se zejména o překážky v práci vyvolané

- a) nepřítomností významné části zaměstnanců na pracovišti v důsledku překážek v práci na jejich straně,
- b) snížením odbytu produkce zaměstnavatele nebo
- c) nedostatkem vstupů,

přičemž vznik konkrétní překážky v práci je závislý na konkrétní situaci zaměstnavatele a jeho možnostech optimalizace své činnosti. S ohledem na rozsah opatření a potřebu maximalizovat snížení administrativní zátěže jak na straně zaměstnavatele, tak státní správy, je předjíáno, že vzniklé překážky v práci na straně zaměstnavatele mají souvislost s nálezou COVID-19. V případě tohoto režimu jde 40 % mzdových nákladů, vzniklých v době, kdy není konána pro zaměstnavatele práce, k tíži zaměstnavatele a rovněž je zaměstnanci vyplácena snížená náhrada mzdy. V zájmu zaměstnance i zaměstnavatele je urychlené pomnutí tohoto stavu, čímž se minimalizuje prostor pro případné zneužití příspěvku.

(24) Výše příspěvku v režimu B

Příspěvek je vyplácen zaměstnavateli jako kompenzace za zákonnou náhradu mzdy konkrétních zaměstnanců náležející zaměstnanci při překážce v práci ve výši odpovídající **60 %** vyplacené náhrady mzdy, včetně odvodů za zaměstnance a zaměstnavatele. Maximální měsíční výše příspěvku na jednoho zaměstnance je odvozena od aktuální průměrné mzdy v národním hospodářství a činí **29 000,- Kč**.

Tabulkové shrnutí režimů A a B

Tabulka č. 1: Tabulkové shrnutí režimů A a B

Důvod překážky v práci/ výše náhrady mzdy			Příspěvek		
Popis situace	§ ZP	Výše NMZ	Výše příspěvku měsíčně	Prokázání/ poznámka	
A	Překážky v práci spočívající v karanténě zaměstnanců nebo uzavření či omezení provozu v důsledku krizových usnesení vlády ČR a mimořádných opatření orgánů ochrany veřejného zdraví	§192 a 208 ZP překážky v práci	60 % PVZ karanténa 100 % PVZ uzavření provozu	80% NMZ a odvodů max. 39 000 Kč	Rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví o nařízení karantény zaměstnanci. Doklady prokazující faktické omezení nebo uzavření provozu v důsledku krizových usnesení vlády ČR a mimořádných opatření orgánů ochrany veřejného zdraví (viz Tabulka č. 2). Příspěvek bude poskytován výhradně za dobu platnosti mimořádných opatření uzavírajících vybrané provozovny zaměstnavatele.
B	Překážky v práci na straně zaměstnavatele, u nichž se presumuje příčinná souvislost s nákazou COVID-19. Zejména vzniklé, v důsledku překážek v práci na straně zaměstnanců u jejich významné části, výpadku vstupů produkce nebo omezení odbytu zaměstnavatele.	§ 207, 208 a 209 ZP překážky v práci na straně zaměstnavatele	60 - 100 % PVZ dle překážky	60 % NMZ a odvodů max. 29 000 Kč	Doklady prokazující vyplacení náhrady mzdy, včetně provedení zákonných odvodů (v rámci následné kontroly, viz Tabulka č. 2).

NMZ = náhrady mzdy

PVZ = průměrný výdělek zaměstnance

III. Administrace Programu Antivirus

---

(25) Principy administrace:

- a. Veškeré úkony budou prováděny dálkovým způsobem prostřednictvím webové aplikace, datových schránek, popřípadě e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem. Jiný způsob podání žádosti nebude umožněn.
- b. Důraz bude kladen na rychlé poskytnutí podpory, ovšem s důrazem na důkladné provedení kontroly.
- c. Za případné chyby na výkazech a formulářích odpovídá žadatel, na což bude průběžně upozorňován.
- d. ÚP ČR nebude po žadateli vyžadovat jiné dokumenty, než dokumenty uvedené níže, to však neplatí o situaci průběžné či následné veřejnosprávní kontroly. Přehled vyžadovaných dokladů, které zaměstnavatel doloží v jednotlivých fázích administrace, je uveden v Tabulce č. 2.
- e. Příspěvek se poskytuje výhradně na zaměstnance, kteří jsou v době, kdy zaměstnavatel podává vyúčtování stále jeho zaměstnanci a nebyla jim dána výpověď, s výjimkou případů § 52 písm. g) a h) ZP, pokud tito jsou zaměstnání podle českého práva.
- f. Ministerstvo práce a sociálních věcí je oprávněno dále zpřesnit podmínky poskytnutí příspěvku prostřednictvím vnitřního aktu řízení, a to v souladu s Programem Antivirus schváleným vládou.

(26) Krok 1: Podání žádosti

- a. Podání a příjem žádosti probíhá výhradně elektronicky. Žadatel musí mít buď datovou schránku, nebo uznávaný elektronický podpis.
- b. Žádost o uzavření dohody vyplňuje žadatel prostřednictvím webové aplikace vytvořené speciálně pro účely tohoto příspěvku. Odkaz najde na webových stránkách www.uradprace.cz.
- c. Žádost zaměstnavatel směřuje na pracoviště ÚP ČR místně příslušné dle svého sídla.
- d. Povinnou součástí žádosti je doklad o zřízení účtu žadatele, na který bude ÚP ČR zasílat finanční prostředky.
- e. Žadatel nese plnou odpovědnost za kompletní, pravdivé a správné vyplnění údajů. Chybně vyplněné žádosti budou vráceny k doplnění/ opravě a budou stornovány. Žadatel nese odpovědnost za správnost postupu podle Zákoníku práce.

(27) Krok 2: Uzavření dohody

- a. Dohoda se generuje automaticky po vyplnění žádosti a je současně se žádostí aplikací předána ÚP ČR. Takto odeslaná dohoda se považuje za podepsanou ze strany žadatele. Tímto se nezakládá ÚP ČR povinnost dohodu rovněž podepsat.
- b. ÚP ČR zkontroluje oprávněnost podepisující osoby, doklad prokazující existenci bankovního účtu, identifikační údaje žadatele a splnění podmínek pro uzavření dohody.
- c. Pokud by ÚP ČR zjistil po doručení chybu, žadateli zašle informaci o stornu žádosti a specifikaci chyby. Žadatel provede korekci a znovu zašle žádost s nově generovanou dohodou, přičemž bude umožněno takovýto postup provést i opakovaně.
- d. Dohoda se má za uzavřenou, pokud bude podepsaná ÚP ČR a zaslána žadateli zpět datovou schránkou nebo e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem.

(28) Krok 3: Vyúčtování náhrad mezd

- a. Zaměstnavatel provede uzávěrku mezd a evidence docházky za příslušný kalendářní měsíc, v řádném termínu vyplatí zaměstnancům náhrady mezd a odvede povinné odvody (sociální a zdravotní pojištění).
- b. Poté předloží ÚP ČR (prostřednictvím webové aplikace) vyúčtování vyplacených náhrad mezd včetně povinných odvodů, které bude obsahovat seznam zaměstnanců a jejich rodných čísel nebo evidenčních čísel pojištěnců (pokud není rodné číslo), na které požaduje příspěvek.
- c. Na každý režim Programu Antivirus žadatel vyplňuje samostatný formulář pro příslušný režim včetně čestného prohlášení o vyplacených mzdových prostředcích, včetně odvodů a o vzniku překážek v práci v souladu se ZP.

(29) Krok 4: Poskytnutí příspěvku

- a. Po obdržení vyúčtování zašle ÚP ČR elektronicky dotaz České správě sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“), zda zaměstnanci, na které zaměstnavatel nárokuje příspěvek, jsou skutečně zaměstnanci tohoto zaměstnavatele.
- b. Příspěvek bude poskytnut pouze na zaměstnance, u kterých bude kontrolou ověřeno, že jsou zaměstnanci v pracovním poměru u žadatele.
- c. Příspěvek vyplatí ÚP ČR na účet zaměstnavatele.
- d. V případě zjištěných nesrovnalostí mezi údaji ve vyúčtování a údaji vedenými ČSSZ vyzve ÚP ČR žadatele k podání vysvětlení, případně doložení dokladů (např. pracovní smlouva, evidence docházky, mzdový list apod.). Bude-li žadatelem prokázána oprávněnost požadavku, ÚP ČR v takovém případě příspěvek doplatí.

(30) Krok 5: Kontrolní činnost a sankce

- a. V průběhu realizace Programu Antivirus i po jeho skončení bude kladen důraz na kontrolní činnost.
- b. Dodržení pracovněprávních předpisů a podmínek pro vyplacení příspěvku bude podléhat plošným kontrolám ze strany příslušných úřadů. Poskytnutí příspěvku je rovněž vázáno povinností zaměstnavatele vyplatit zaměstnancům příslušné náhrady mzdy i odvedení zákonných odvodů.
- c. Přehled vyžadovaných dokladů, které zaměstnavatel doloží v jednotlivých fázích administrace, je uveden v Tabulce č. 2.
- d. Úmyslné zneužití příspěvku může být klasifikováno jako trestný čin a bude řešeno příslušnými orgány činnými v trestním řízení.
- e. Porušení podmínek písemné dohody je důvodem k vrácení příspěvku a může být předáno Finančnímu úřadu pro podezření na porušení rozpočtové kázně podle § 44 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).
- f. V případě porušení rozpočtové kázně definují rozpočtová pravidla penále a vymáhání přechází na Finanční úřady.
- g. Kontrola podle písm. c. tohoto bodu v oblasti pracovněprávních předpisů bude realizována, případně následně sankcionována, ze strany SUIP. V případě porušení pracovněprávních předpisů majících vztah k poskytnutí příspěvku předá SUIP podnět ÚP ČR.

Tabulka č. 2: Přehled vyžadovaných dokladů, které zaměstnavatel doloží v jednotlivých fázích administrace

Fáze	Žádost/ dohoda	Vyúčtování	Kontrola (následná)
Vyžadované doklady	<p>Automatická kontrola</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifikační údaje - oprávněnost osoby k zastupování zaměstnavatele <p>Zaměstnavatel doloží</p> <ul style="list-style-type: none"> - doklad o bankovním účtu - případně plnou moc k zastupování 	<p>Automatická kontrola</p> <ul style="list-style-type: none"> - existence pracovního právního vztahu <p>Čestné prohlášení</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplacených náhradách a provedených odvodech - existenci vzniku překážky v práci a době jejího trvání - čestné prohlášení, že vynaložené mzdové prostředky, které jsou předmětem vyúčtování, nejsou kryty jinými veřejnými rozpočty, - čestné prohlášení je součástí vyúčtování, ztvrzením vyúčtování (elektronický podpis, vložení do datové schránky) automaticky zaměstnavatel podepisuje čestné prohlášení <p>Zaměstnavatel ve vyúčtování uvede v případě režimu A příslušné krizové opatření (usnesení vlády), resp. mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví či krajské hygienické stanice, podle kterého byl nucen uzavřít provoz či omezit jeho činnost. Zaměstnavatel uvede pouze číslo příslušného usnesení nebo číslo jednacích příslušného dokumentu.</p>	<p>ÚP ČR ve spolupráci se SUIP bude dbát na důslednou průběžnou, ale zejména následnou kontrolu.</p> <p>Při kontrole bude zaměstnavatel prokazovat zejména</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní smlouvy, - vnitřní předpisy upravující překážky v práci, dohody s odborovými organizacemi opravňujícími k výplatě snížené náhrady mzdy v souladu se ZP, - nařízení karantény zaměstnanci, překážku v práci v důsledku péče o dítě, - mzdové listy a evidenci docházky prokazujícími vznik překážky v práci a vyplacení příslušné náhrady mzdy v souladu se ZP, - výpisy z účtů prokazujícími výplatu náhrad mezd zaměstnancům a provedení odvedení odvodů, - v případě vzniku prostoje (§ 207 písm. a) ZP) či částečné nezaměstnanosti (§ 209 ZP) zaměstnavatel rovněž doloží doklady prokazující vypovězení zakázek, snížení odbytu, omezení dopravy apod., tj. doloží skutečnost, že skutečně vznikla překážka v práci na straně zaměstnavatele. <p>Kontrolu v oblasti dodržování pracovních vztahů bude provádět SUIP. Kontrola bude prováděna následně, v případě důvodných pochybností však ÚP ČR ve spolupráci se SUIP provede průběžnou kontrolu. Kontrolní činnost bude navázána na vrácení příspěvku, konkrétní důvody vedoucí k povinnosti vrátit příspěvek budou sjednány v dohodě.</p>

IV. Harmonogram čerpání

(31) Harmonogram čerpání

MPSV předpokládá za měsíc březen 2020 následující harmonogram čerpání.

1. dubna 2020

Spuštění Programu Antivirus pro měsíc březen a duben 2020

6. dubna 2020

Předpokládané spuštění webové aplikace za účelem podání žádostí

Od cca 10. dubna 2020: Po vyplacení náhrady mezd a úhradě odvodů ze stran zaměstnavatelů a jejich vyúčtování Úřad práce poskytne příspěvek.

V. Finanční dopady

(32) Odhad dopadů na zaměstnanost

Dopad na finanční, zvláště akciové trhy naznačuje, že dopad krize vyvolané nákazou COVID-19 bude mít **krátkodobě přinejmenším stejně negativní** agregované dopady na českou ekonomiku jako velká hospodářská krize v roce 2008 a zvláště v roce 2009. Od hospodářské krize v těchto letech se přesto liší, příčiny jsou prudší a přicházejí rychleji, zároveň by měly být pouze krátkodobé a zasaženy budou jiné sektory.

Lze tedy zamezit tomu, aby krátkodobé dopady (snížení obratu, produkce, vykázané práce aj.) měly dlouhodobý dopad na nezaměstnanost. V případě, že by vláda nepřipravila opatření pro krátkodobou ochranu zaměstnanců a zaměstnavatelů, dopady na uzavření některých podniků, omezení výroby, dočasné snížení exportu a problémy v dodávkách měly stejný dlouhodobý dopad jako krize v roce 2008 a 2009. Proto lze očekávat zvýšení nezaměstnanosti až o zhruba 5 procentních bodů a s tím spojené následné dopady na rozpočet dle délky trvání negativního šoku na nezaměstnanost, které jsou zobrazeny níže.

Tabulka 2 níže odhaduje pouze přímé dopady ztráty zaměstnání na veřejné rozpočty. Nicméně ztráty budou mnohem širší, pouze Ministerstvo financí odhaduje 5% propad HDP, což odpovídá poklesu HDP o více než 250 mld. Kč.

Tabulka č. 3: Dopady zvýšení nezaměstnanosti

---	Dodatečné výdaje 1% v mld. Kč	Ušlé příjmy 1% v mld. Kč	Celkem 1 % v mld. Kč	Celkem 5% v mld. Kč
1 měsíc	0,9	0,8	1,7	8,5
3 měsíce	2,3	2,5	4,8	24,0
6 měsíců	3,7	5,1	8,8	44,0
12 měsíců	4,3	9,3	13,6	68,0

Dodatečné výdaje = výdaje na podporu v nezaměstnanosti

Ušlé příjmy = ušlá DPFO a pojistná

(33) Odhad finančních nákladů Programu Antivirus na měsíc březen 2020

Výše nákladů Programu Antivirus závisí zejména na počtu zaměstnanců v režimu A a B a výši jejich mezd. Počet zaměstnanců v každém z režimů⁴ se přitom bude **po dobu trvání programu vyvíjet**. S tím se budou vyvíjet i náklady Programu Antivirus.

Počet zaměstnanců v režimu A a B v březnu tohoto roku lze **pouze odhadovat**. Ucelená evidence uzavřených provozoven a dotčených zaměstnanců za měsíc březen totiž neexistuje. Na základě odvětvové a profesní struktury zaměstnanosti odhadujeme, že v březnu 2020 bude v režimu A zhruba 400 tisíc zaměstnanců. V režimu B pak odhadujeme počet zaměstnanců na 535 tisíc, což odpovídá zásahu **20 % zaměstnanců**. S přihlédnutím k výši jejich mezd pak celkové náklady státu na Program Antivirus odhadujeme **pro měsíc březen 2020 na 10,9 mld. Kč**. V březnu je předpokládán vznik překážky v práci pouze na půl měsíce. Předpokládané rozložení nákladů v jednotlivých režimech na měsíc březen zobrazuje Tabulka č. 4. Měsíc duben 2020 v tuto chvíli nelze ani hrubě odhadnout.

Tabulka č. 4: Rozvržení nákladů na jednotlivé režimy na měsíc březen 2020

Celkové náklady v mld. Kč		
Režim A	Režim B	Celkem
5,52	5,39	10,91

Výše nákladů Programu Antivirus by se odlišovala od zmíněných odhadů zejména v případě, že by se ve skutečnosti počet zaměstnanců v režimu A a B výrazně lišil. V takovém případě by bylo nezbytné ze strany Ministerstva financí navýšit financování Programu Antivirus. Náklady Programu Antivirus však budou v každém případě neporovnatelně menší než rozpočtové náklady dlouhodobé hospodářské krize vyvolané současnou pandemií.

⁴ Například počet zaměstnanců v karanténě nebo počet uzavřených provozoven.